

ЗМІНИ НА КОНВЕНЦІЇ ПЕНСІОНАРІВ

КЛІВЛЕНД.—Конвенція 12,000 пристаркуватих делегатів групи Тавнсенда і групи „діли суспільне майно“, що нараджуються в Клівленді над тим, як би сповнити солодку обіцянку свого лідера д-ра Тавнсенда й дістати від держави \$200 місячної пенсії для всіх осіб поверх 60 літ життя, взяла зовсім інший оборот. На цей наглий оборот вплинув „радієвий священник“ Каклін, що явився особисто на конвенції, щоб на ній запевнити поміч третьому кандидатуві на президента, конгресменові Лемке. Каклін осягнув своє. Він станув перед конвенцією без сурдута, в сорочці без ковнірця, й, накинувшись наперед в немилосерпний спосіб на Рузвелта, називаючи його „крутиєм“ і „брехуном“, почав закликати приярних делегатів, щоб піддержали Лемке. І хоч попереднього дня ціла конвенція відбувалася під криком „волимо виграти з Тавнсендом, ніж програти з Лемке“, одна промова „радієвого священника“ перехилила цілу конвенцію на сторону Лемке. Після промови „радієвий священник“, що є католиком, станув на платформі поруч з протестантським священником Смітом, що є провідником, групи „діли суспільне майно“, як теж поруч з д-ром Тавнсендом, і, взявши за руки, дали себе відфотографувати. Приярні делегати плескали в долоні і в цю хвилю 200 доларів місячно усміхались їм значно краще, ніж колинебудь передтим.

ЩЕ ОДИН КУРІОЗ.

НЬО ЙОРК.— У готелі „Нью Йоркер“ відбулись установчі збори представників юнійних робітників, що, на думку ініціаторів, представляють пів мільйона організованих членів, і заложили ще одну політичну партію, назвавши її „партією праці“. Ця чергова партія рішила поборювати демократів і республіканців, однаке головною її ціллю є вибрати президентом Злучених Держав... Рузвелта, а губернатором ньюйоркського стејту — Лемана. Загально припускають, що коли Рузвелт далі одержуватиме піддержку таких ріжних партій, то у наступних виборах він таки готов програти.

ПЕРЕХОДЯТЬ У ТАБОР ЛАНДОНА.

СПРІНГФІЛД (Месечусетс). — Бувший губернатор стејту Месечусетс, Джозеф Лі, який, хоч демократ, вже віддана висказував своє незадоволення з політики „нового розділу“, тепер отверто заявив, що переходить у табір Ландона. Донедавна Лі був одним з передових діячів у Демократичній Партії. Голова республіканського виборчого комітету, Гемилтон, натякнув, що незабаром бувший губернатор Альфред Сміт перейде теж до республіканського табору та підпиратиме кандидатуру Ландона.

ЗНАКИ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОПРАВИ.

ДЖЕРЗІ СІТІ.— „Стандарт Ойл Компані“ зі стејту Нью Джерзі дала замовлення корабельним ярам на вісім ропних кораблів, що мають коштувати \$13,000,000. Це замовлення є найбільше, що його колинебудь зробила одна компанія і воно є ще одним наочним доказом економічної поправки.

ВБИВСТВО СТУДЕНТКИ.

ЕШВИЛ (Норт Каролайна). — В одному з тушних готелів хтось замордував вистрілом з револьвера студентку Гелену Клівенджер. Куля прошила її груди в моменті, коли вона клячала і правдоподібно благала убивника дарувати їй життя. На столі лежав її денник і недокінчене речення, від якого вона мабуть відорвалася з хвилю, коли вбивник увійшов до її кімнати.

СКАРАЛИ СМЕРТЮ ЖІНКУ І ЇЇ СПІЛЬНИКА.

ОСІНІНГ (Нью Йорк). — В Сінг Сінг, відомий тюрмі ньюйоркського стејту, виконано засуд смерті на 38-літній жінці, Мері Крейтон, і чоловіці Евреті Апелгейті за скрите вбивство жінки останнього. Мері Крейтон була така втомлена, що її мусіли відвести до електричного крісла в інвалідському кріслі.

ОБЧИСЛЯЮТЬ НАСЛІДКИ ПОСУХИ.

ВАШИНГТОН.— З приходом уміркованих дощів починають загально думати, що посуха не зробить уже більшої шкоди, від тої, що вже накоїла. Вслід за тим починають обчислювати її наслідки. Бюро хліборобської економіки передбачає, що внаслідок посухи не буде в Злучених Державах ніякого браку харчів. Однаке є дуже правдоподібно, що зростуть ціни на харчеві продукти, такі як масло, яйця, сир, і краший рід худоби. Зате меншу ціну діставатиме фармер за картоплю, тудовані безрого, нижчий сорт худоби, м'ясні ягнята та домашню птицю. Однаке по році ціни можуть змінитися так, що ті ціни, які тепер удадуть, можуть опісля піти вгору.

СОВЕТИ ВИГРАЛИ ЩОДО ДАРДАНЕЛІВ.

Велика Британія погодилася щодо Дарданельського проливу, прийнявши советську пропозицію. Значить, Дарданелі будуть замкнені для кожної воюючої держави, коли Туреччина буде у війні невтральною. Можуть дістати дозвіл переїзду в тім випадку тільки ті держави, що виконують рішення Ради Ліги Націй.

ДВА ПРИСУДИ СМЕРТИ У ВІННІПЕГУ.

Суд присяглих у Вінніпегу засудив на смерть Яна Морей Брайсона за вбивство Чарльза Гіліса, вінніпегського поліца. Брайсон замордував поліца дня 21. січня ц. р. при нагоді нападу на газолінову стацію у Вінніпегу. Екзекуція має відбутися дня 21. серпня ц. р.

Той же суд присяглих засудив Івана Павлюка, фармера з Гонор, Ман., на смерть через повшення на вбивство власної жінки. Присуд смерті буде виконаний також 21. серпня ц. р.

ТРОХИ НЕПРИСТОЙНИЙ СТРАЙК.

Велика мода на страйки, що тепер настала у Франції, захопила й особливо податне на всяку нову моду жіноцтва. В магазинах жіночих одягів дівчата, що служать там як живі ляльки для презентації нових зразків моди, прогосили були окупаційний страйк, поскидали з себе верхне одяг і заявили, що не скорше відступлять від цієї форми страйку, аж усі їхні вимоги будуть задоволені. Першим наслідком цього насправду новомодного страйку було те, що з тих магазинів поліція мусіла гумовими палицями виганяти юрби лакомих видців.

НАЙЦІННІШІ ФУТРА.

Найцінніші футра походять не раз із псів і котів. Кітяти вміють так виправляти собачі й котячі шкіри, що висилають їх потім як правдиві куни. Кажуть, що в Пекіні забивається на ту ціль річно біля 5 мільйонів псів і котів. У звязку з тим промислом у Пекіні дуже шукають тих звірят, а крадіж псів і котів є там на денному порядку.

СПРОНЕВІРИВ 300 ТИСЯЧ ЗЛОТИХ.

У Хшанові арештували директора „Залізничного товариства“, Августина Дзюбу, що спроневірив 300,000 зл. Він знав у слідстві, що властиво виден не він, лише його зверхник, бо ніколи його не контролювали.

„КОМБІНАТОРИ“.

У Варшаві арештували компанію достовників-хабарників, що мають на сумніні надужити на суму пів мільона зл. Головний „комбінатор“, Ян Врочинський, мав 6,000 зл. місячно і ще йому було мало.

ГІТЛЕРІВСЬКИЙ ПРИВІТ ОБОВ'ЯЗКОВИЙ.

Суд праці в Дрездені рішив, що відмова гітлерівського привіту у фабриках є достаточною причиною до негайного звільнення з праці.

УБИВСТВО ПІД РАВОЮ РУСЬКОЮ.

На дорозі між Равою Руською й Потоками невідомі досі злочинці вбили 52-літнього Миколау Демка, що віз жидівського діда з Потоків, 75-літнього Лейбу Райса. Лейбу також убили і зрабували в нього щось коло 1,500 зл. Обоє убито, як показують сліди, кольбами крісів. За злочинцями пішла погона.

БРАЗИЛІСЬКИЙ УРЯД ПРОТИ ЧУЖИНЦІВ.

Бразилійський міністер праці предложив президентові республіки проект іміграційного закону, спрямованого проти чужинців. Проект покликне до життя національну іміграційну раду, заборонює відкривати чужинцям школи, в хліборобських кольнях, що не осягнули ще 12-го року життя.

ЖЕРТВУВАВ СВОЄ ЖИТТЯ ЗА БРАТА.

На побережю Онтерійського озера за Торонтом мала місце дуже трагічна подія. Два брати, Доналд і Гордон Шерголд, пішли ловити рибу у залив озера. Нагло молодший брат, котрому було 8 років, упав у воду й почав топитися. Його 11-літній брат без вагання скокчив його ратувати. Він видобув його з води і держав так довго над поверхнею води, аж надбігли люди й витягнули хлопця на беріг. Але зате його брат, виснажений із сил, заурився у воду й утопився. Мати нещасного героя є вдовою і має пятеро дітей, коли не рахувати того, що втпився.

НОВІ ВОЄННІ ВИНАХОДИ.

Німецькі військові хеміки винайшли стрільний порох такої вибухової сили, що ним можна стріляти вдвоє дальше, як найсильнішим дотепер відомим порохом. Винайшли ще новий отруйний газ, що нищить фелтри всіх протигазових масок за витіком срібних. Цей страшений винахід окуплений життям чотирьох хеміків, що згинали підчас досвідів з ним. — Подібного газу вживали італійці в Етіопії в офензиві, що рішила долю єдиного „чорного“ царства. Протигазові маски нічого не помагали, затроєні ним етіопці відразу зіпнили і до кільканих хвилин гинули серед страшних мук.

КОХАННЯ Й ГРОШІ.

Сестра короля Іраку, Аза, що недавно з кохання вихрестилася й віддалася за звичайного служника в готелі в Атенгах, недовго тишилася щастям. Її брат не міг знести такого родинного скандалу, післав до мужа сестри грека агента з більшою сумою і той згодився за 100 тисяч фунтів стерлінгів розвестися з жінкою-княжною. Так і зробив він, вибирається тепер з грішми на рідний Родос купити собі там власний готель. Княжна загрозила, що коли він до трьох днів не вернеться до неї, вона відбере собі життя.

ПОСУХА НА ВИЛЕНЩИНІ.

На Виленщині пропала половина засівів внаслідок довготривалої посухи.

ПОЛЬСЬКІ ІНЖИНИРИ ПРОТИ ЖИДІВ.

Загальний збір Союзу польських інженерів-електриків у Варшаві ухвалив, що членами союзу не можуть бути жиди, ані особи жидівського походження. Ухвала перейшла більшістю 55 голосів проти 9.

БОРІТЬБА З ВЕДМЕДЕМ ЗА ПОСИДАННЯ ЧОВНА.

Чарльз Дейвід з Гренвіл над рікою Наас (Канада) пустився в своїм човні по розбурачних водах повени оглянути шкочку, заподіяну малому містечку. Перед міським домом, оточеним водою, напав на нього ведмідь. Вода певно вигнала його з нори і він шукав нового захисту. Дейвід вхопив за сокиру, що лежала на дні човна, і по жвавій боротьбі йому вдалося прогнати ведмедя.

МІЛІОНЕР-ЖЕБРАК ЗНОВ УКАРАНИЙ.

Джозеф Беван знов дістався перед суддю, обвинувачений за жебрацтво на вулицях. Вже кільканацять разів був він караний за ту провинну і кожний раз платив 50-доларову кару з коштом, випусуючи на місці чек. Він відомий поліції та суддям як мільйонер-жебрак, котрий дітима жебрає на вулицях Торонта, а в банку має зложені десятки тисяч доларів.

НАГОРОДИ ЗА ВБИТТЯ ВОКВІВ І КУГУАРІВ.

Провінційний уряд Алберти (Канада) назначив за вбиття лісового вовка, званого „тимбер вульф“, \$10 за штуку, а за кугуара, почавши від першого червня ц. р., \$20 за штуку. За шкіру степового вовка, т. зв. койота, платять у деяких околицях по 2 дол. Щоб одержати назначену нагороду треба внести просьбу на приспіванні формулярі до міністерства, подіючи певні докази вбиття звірять. Всі шкіри зо звір'я, зловлених між 1-шим вересня ц. р., і 31-шим березня 1937, мають бути продані через провінційне торговельне бюро продажу футра, а дохід, з потрученням комісового, має бути виплачений разом з винагородою тому, хто зловив звіря.

ЗУБ, ЩО ВИРІС У НЕВЛАСТИВИМ МІСЦІ.

На фармі С. Скорейка, що знаходиться в дистрикті Смок Лейк, Алберта, вродилося було три роки тому лоша з напухлиною під вухом. Ця напухлина почала в останніх часах дуже докучати лошакові і тому заведено лошака до студента ветеринарії, П. Панькова. Цей зривив лошакові операцію і знайшов у тім нарості цілком виростлий конячий зуб. Зуб виглядає на зуб старого коня, подібний до зубів кобили, від якої вродився лошака.

СКАНДАЛ НА ВІДПУСТІ.

На відпусті в Луді, пов. Горроденка, парубки побілися з жидівськими крамарями чи картярями. Суматохо використали злодії і розкапали жидівський крам. 11 учасників гадабурди поліція арештувала. Причини бійки невідомі.

ЗАГАЛЬНЕ ВДОВОЛЕННЯ, ЩО АНГЛІЙСЬКИЙ КОРОЛЬ ОСТАВСЯ ЖИВИМ

ЛОНДОН.— Ще досі кружляють ріжні вісті щодо цього, що сталося в четвер, 16-го липня, коли то здержано підчас паради людину, що виняла револьвер і спрямувала його в такий спосіб, що видавалося, що хоче стріляти до переїжджаючого на коні англійського короля Едварда VIII. Цей людиною є журналіст Джордж Мек Мегон, років 32, шотландець ірландського походження. Кажуть, про нього, що він є радикальних поглядів і дуже огірчений до людей і світа. Одні стверджують, що Мек Мегон дійсно пробував стріляти, але щось попустилося в револьвері. Другі стверджують, що якась жінка шарпнула його за руку і тим спинила вистріл. А треті подають, що замаховець таки вистрілів. Одно певне, що вся ця історія тревала всього яких 10 секунд, бо в одній хвилі були білі замаховця детективи і сторожа і хвилю йому револьвер з рук, який полетів у повітря і впав під копита коня, що на нім їхав король. Кінь трохи стрепенувся, але король вдарив його острогами і він відразу вспокоївся. Спершу сам король не знав, що властиво сталося, та що це до нього хотів хтось стріляти. Ті, що були в найближчій окруженню короля, навіть поліція, не знали теж, що сталося, бо замаховця відвели негайно до автомобіля, а парада продовжалася. Король задержав цілковитий спокій і тоді, як йому вяснено подію. Пішов по параді на обід, опісля працював дві години в канцелярії, а потім поїхав грати в голфа. Як тільки люди довідалися, що це мав бути замах на короля, всюди справили королеві велику овацію. Загальне переконання таке, що тільки маняк міг намагатися вбити того короля, якого вважають найбільш демократичним, модерним і поступовим з усіх королів, які колинебудь панували. В палаті панів і в палаті послів теж висказано радість з приводу цього, що король живий. В урядових комунікатах не згадується про атентат, бо справа ще не вяснена. Мек Мегон каже, що він не думав стріляти до короля, а хотів себе застрілити, щоб тим чином запротестувати. Подав далі, що в останній хвилі йому не стало відваги відобрати собі життя. Не подав теж, проти чого властиво він хотів протестувати. І виявив радість, що королеві нічого не сталося. Мабуть прослідять спершу духовий стан Мек Мегона, а доперва потім будуть справу далі розсліджувати. За намагане вбивство короля закон накладає кару смерти через повшення.

ЗГИНУВ ПОЛЬСЬКИЙ ГЕНЕРАЛ.

ГДИНЯ (Польща). — Один з найвизначніших і найпопулярніших польських військових старшин, генерал Орлич-Дрешер, втпився в морі. Літак, яким він їхав враз з полковником Лотом і капітаном Лагенським, упав до моря і затонув. Ніхто не знає причини катастрофи. Знають те, що всі три особи згинали. Їх тіла вже видобуто з води. Генерал Дрешер їхав назустріч своїй жінці, яка верталася з Америки до Польщі, а якою є буваха-Ельвіна Ров з Вашингтону, американська полька, двічі розведена.

СТРАШНА КАРА ЗА НАРУШЕННЯ ФАШИСТІВСЬКОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

БУКАРЕШТ (Румунія). — „Залізна Гвардія“, відома фашистська, протижидівська румунська організація, виконала атентат на Михайла Сталеску, бувшого свого члена, що повів опозицію і заложив другу фашистську групу, „Хрестоносці“. В часі, коли Сталеску лежав у шпиталі, ждучи на операцію сліпої кишки, вдерлися до шпиталю члени „Залізної Гвардії“, ввійшли до кімнати, в якій лежав Сталеску, і, заявивши йому „Зраднику, твоя остання година вже надійшла“, дали до нього кількадесят вистрілів. Потім заговорники вийшли на вулицю, обняли один одного й поградулювали собі, що вбили зрадника, пішли до клубу, де їм зготовили прийняття, а по прийнятті пішли на поліцію і зголосили, що це вони є вбивцями.

СОВЕТИ В СОЮЗІ З ЧЕХОСЛОВАЧЧИНОЮ.

ЛОНДОН.— Згода між Німеччиною й Австрією довела до тіснішого зближення між Советами і Чехословащиною. Таке заключають тут з цього, що Чехословащина погодилася дати Румунії грубі гроші на побудування залізничного шляху, який ішов би через Карпати і лучив би в прямій лінії територію Чехословащини з Советами. Ця залізниця мала бите значіння, що моглаб допомогти скорому перекиненню советських військ до Чехословащини на випадок, якби Німеччина її заатакувала. Бо, кажуть советські знавці, літаками можна скоро долетіти з советської території до Чехословащини, але зате тяжче з довозом воєнного матеріалу. Для воєнних літаків уладжено на Закарпатті велике летище. І для воєнних цілей беруться будувати ще й ту залізницю.

"СВОБОДА" (LIBERTY)
 FOUNDED 1893
 Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
 Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
 at 31-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
 Edited by Editorial Committee.
 Published at 4 Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
 on March 30, 1914 under the Act of March 8, 1879.
 Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
 За оголошення редакція не відповідає.
 Укр. "Свобода": BERGEN 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BERGEN 4-1018.
 4-0807.
 За кождо зміну адреси платиться 10 центів.
 В Канаді належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
 Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗА ЩО ЛЛЕТЬСЯ КРОВ?

Якби це було десь у Китаю чи в Етіопії, то певно кореспонденти широко писали би про визиск бідних кулів чи етіопських невільників, яких змушують працювати серед спеки по 12 годин за яких 10 американських центів денної плати. І не було б такої цензури, щоб такі вісти не продерлися наприклад — з Етіопії. Та коли таку заплату дають безробітним і малоземельним селянам у Галичині, визискуючи їх крайню нужду, то про це ледви чи хто знає. Навіть не стає новинкою те, що в 20-тій століттю існує ще така інституція як „Краківська Академія Наук“, котра має в Галичині такий маєток, на яким каже працювати селянам за 60 сотиків денно! Отся польська найвища наукова інституція, в якій певно розбирають і високі економічні й соціальні питання і яка певно видає наукові праці, в яких підходить до розв'язки справи соціальної нужди, допускає до цього, що в її посілості стріляють до селян і їх убивають за те, що вони відважилися домогатись, щоб їм польська наукова інституція платила за працю принаймні стільки, скільки їм платять ті графи та князі, що віками визискували селянина. Польська наукова інституція, що певно мусить розбирати науково й аграрне питання і мусить прийти до переконання, що треба розparcelювати більшу земельну посілість і відступити її голодуючим селянам, не тільки що не розparcelює своєї посілості не то українським, але навіть польським селянам, але в додаток, як це бачимо, ще їх використовує в найганебніший спосіб. Що це для Польщі небувалий скандал, пізнати найкраще по тим крутість польської преси і Польської Агенції Телеграфічної, що або мовчанкою збувають цю подію, або звальють за це вину — на селян.

Другою скандальною подією, що скоїлася в тім самім часі й на тій самій нещасній галицькій землі, де той морд, якого допустилася польська влада на селянах у Комаряниці. Це тим більше для нас болюче, що тут спровадили польські дідичі як страйколомів наших рідних братів. Спроваджено з гріб бідних бойків, що голодували і цілком певно не знали, куди йдуть і проти кого виступають, коли годилися брати працю за будьяку ціну, щоб тільки вратувати себе від голодової смерті.

Ці нові жертви, що впали від кулі польських жандармів, це вже жертви не тільки політичного, але в першу чергу економічного гнету і визиску. Та якби вони не були болючі, вони неминучі. Вони були, є і ще будуть. І то так довго, поки ціла наша селянська маса не буде така свідомо й zorganizована, що зможе об'єднано розвалити ту владу, якої поліція і кулі являються головним засобом розв'язки таких справ, як національний гнет і економічний визиск.

Едвард Сас:

ВІНО

Ольга — гарна блондинка, донька банковця Кадара, мала 25 літ, коли молодий адвокат, який познайомився з нею в одній товаришці, освідчився їй. Він не мав ще доброї практики, але рахував на знайомості. Наречений Ольги не був дуже гарний чоловік, але його поважні наміри були важливі. Ольга не відкинула його, тим більше, що він кожав її щиро.

Одного дня мусів він виїхати у ділових справах. Коли він вернувся ввечері, поїхав просто до нареченої. Вже по служниці зміркував він, що вдома щось сталося. Ольга і мама сиділи заплаканими.

Ольга зустріла свого нареченого із силуваним усміхом. Не могла опанувати себе і хлипаючи, кинулась йому на шию.

— Що сталося? — спитав наречений збентежений.

— Тато... бідний тато.

— Що з ним?

— Його визвали вранці на поліцію і досі не вернувся.

Адвокат зараз зрозумів ситуацію: його звідти не пустили до хати.

Ольга ламала руки.

— Карле! Благаю тебе, зроби, що можеш, щоб його

звільнити... Він напевне невинний.

Наречений не мав такої певності щодо невинності, але взяв капелюх і вибіг. Молодий адвокат не забув ужити всіх заходів, щоб добути свого майбутнього тестя з в'язниці, але, на жаль, надаремне. План Кадар перерахувався у своїх інтересах і мав забагато довгів. Якби був мав більший капітал, то міг би був це непорозуміння з законом якось вирівняти, але суд не хотів його звільнити.

Тоді Ольга сказала до свого нареченого із жалем, мало серце їй не трісло:

— Карле! Я звільню тебе із слова. Я не можу жадати від тебе, щоб ти женився з дівчиною, якої батько...

Але він не дав їй докінчити:

— Моя кохана! Твоє нещастя не змінє в нічій моєй постанови. У чому ти можеш бути винна, що твому батькові трапилося нещастя?

— Але коли його засудять? — хлипала Ольга. — Чи світ і тебе тоді не осудять? Ти знаєш, які люди злобні!

Наречений узяв дівчину за руку.

— Розумний чоловік не мо-

ДОЛЯ УКРАЇНИ ПІД ЗАЛІЗНОЮ П'ЯТОЮ СОВЕТІВ

Під таким наголовком помістив „Ди Кельтик Америкен“, орган американських ірландців, у своїйому числі з 4. липня ц. р. статтю, в якій представляє надзвичайно докладно положення українського народу під більшовиками. Автор зазначає, що статтю цю він писав не тільки тому, щоб висказати свою симпатію українському народові, але теж тому, щоб дати американцям образ того, що сталося в Америці, колиб тут прийшло до комунізму.

„Як нам говорить, — пише стаття — опір твердих, ошадних і „впертих“ кулаків проти зазіхань більшовицьких комісарів у їх „колективістичних“ наїздах на Україну, таки здавлено.

„З цього більшовицького здавлення ті американці, що вміють читати, слухати і бачити, — бо багато американців дісталися там на місце, щоби побачити ці річі власними очима — могли багато навчитись. Інформації про це здавлення доходили з доступних, авторитетних джерел, декілька навіть офіційних, і зовсім достовірних. Ці відомості добуваю теж із загальної пресової служби: з новинки, що відносились до арештів і розстрілів українських націоналістів як „зрадників“ Советів; з новинки, що вказували на засланні „кулаків“ під невнимним плащиком „добровольного колонізування“, на нужденне життя в сибірських бараках, і то після цього, як наперед сконфісковано їх оселі на Україні; а далі з новинки з часу голодового періоду, яких це можна було заховати перед чужинцями кореспондентами, а які давали до розуміння, що за ними криються страшні річі. Ті річі вслід за тим потверджували особи, що тамтуди діставалися.

„Опис про це здавлення опору на Україні, що ривнається здавлюванню української національності, ми подаємо тут не випадково. В Нью Йорку й інших околицях Злучених Держав і Канади є багато українців, деякі з них уже натуралізовані горожани. Здається, що особливо ірландці в Америці повинні розуміти їх

долю та виявляти їм більшу, ніж звичайну, приязнь. Нема сумніву, що багато ірландців знають історію України. Однак для тих, що її не знають, ми подаємо нижче у цих коломнах.”

Далі автор подає короткий очерк української історії, почавши від найдавніших часів, до останніх визвольних змагань. Спеціальну увагу він присвячує останньому періоду, 1917—20 років, та ступнево знову переходить до сучасності.

„Більшевицька політика на Україні — продовжає він — уявляє собою таку відому з історії політику кривавого гнету, конфіскації майна, обмеження національної культури та промислу, що її перевели імперіалістичні тиранські влади в цілі підбою. На Україні народно мову здавлено тиранськими мірами; видавничтво книжок контролює Москва, або спеціально до цього прислані московські агенти; наука російської мови є обовязковою у школах, що беручи під увагу специфічні відомості, є заміною української мови російською; українських професорів арештують, коли вони не принорвлюють свого технічного словника до російського, або коли впроваджують слова, що поглиблюють різницю між російською мовою й українською.”

Стаття наводить уступ з одної статті відомого українця англійського журналіста Ланселота Лотона, що була поміщена в англійському місячнику „Ди Фортнайтлі Ревю“ з квітня 1934 року. Лотон пише: „Україні є великими індивідуалістами у своїх змаганнях. Їх індивідуальність вже пізнати по будові їх доміт та їх оселі, що звичайно містяться на старанно дібраних місцях, серед квітів, огордовів та гарного оточення. Це більшовики розуміють так, що українці вже з природи й з інстинкту є противниками комуністичного способу життя.”

„Американська суспільність — продовжує автор — є доброземна з жорстоким наїздом більшовизму на україн-

ський націоналізм; у часі того наїзду буквально сотки тисяч українців прогнано на Сибір, або замордували їх офіційні езекуції, знані під назвою „масових розстрілів“. Ми, громадяни інших народів, вже добре знаємо про те опустіння, що його викликала советська влада на плодючих територіях України, в краю, де привязуються до рідної хати, де люблять добре вихованих, розумних і пильних людей, і де усталене суспільне життя існує понад тисячу літ. І це опустіння, як це признають більшовики самі, викликано тому, що Росія потребує українських земель. Для своїх са-

млюючих цілей; для того, щоб скріпити свою офіційну силу, москалі вважають оправданим за всяку ціну вирвати Україну її глибоко вкоріненим мешканцям, українцям.”

Далі стаття звертається до опіїї цідого світу, щоби прийти українцям з помічю у їх визвольних змаганнях. Коли якийсь злочинець у невинного чоловіка, то культурано, впорядкована суспільність відгороджує його від решти громадян, судить і не раз карає смертю. Те саме, закінчує стаття, треба робити з цілими народами, які в злочинний спосіб стараються вищити інші, підбиті народи.

ДО СЕЛЯНСЬКИХ КРИВАВИХ ЗАВОРУШЕНЬ

Хто тут завинив?

У двох українських селах рудецького та перевіського повіту кілька наших селян заплатили недавно своїм життям за право до життя та праці. Наскільки безсумнівно устійнена причина кривавих заворушень у приватнім маєтку Острові Тулигольському у Рудеччині, то заворушення в маєтку Краківської Академії Наук у селі Кречовичах, перевіського повіту, знайшли тенденційно - баламутне насвітлення в польській пресі. Офіційне повідомлення ПАТ-а занадто ляконічне і викликає деякі сумніви; у кожному разі не можна на підставі його представити собі ясно характер цих трагічних подій. Ось висуває воно недвозначну тезу: „Тот страйку початково економічне приборало далі політичний характер“. І на доказ цього наводить, що „не зважаючи на заповнення делегата Академії щодо виплати вимаганій заплати, страйкуючі до праці не приступили. У міжчасі прокуратор наказав арештувати кількох підмовників до попереджів. Юрба зажадала випуснення арештованих“, а потім сієюю пробувала їх звільнити, не повіривши заповненням, що цих арештованих вже в маєтку нема. Виходило би з цього, начеб економічні вимоги були лише притогою до чисто політичної акції, бо їх задоволення не притинило подій, якби далі не було у по-

відомленні самої ПАТ-ної двох важких слів: „Страйк триває“.

Отже навіть на підставі цієї ляконічної замітки не можна негувати, що тло кривавих подій у Кречовичах мало передовсім економічний характер і щойно пізніше, та, здається, не з вини самих лише селян події набрали політичної закраски. Характеристична одна замітка, що її подав кореспондент краківського „І. К. Ц.“: село Кречовичі „може найбідніше у цілмі повіті. Людність його малоземельна та мусить доробляти на утримання наємною працею. Відносини між двором і селом завсіди були поправні“. Однак платили селянам по 60 сотиків за день.

Тому якоесь дивно виглядають зусилля львівського „Дзенник Польского“ пред'ставити ці криваві заворушення на селі, як специфічно комуністичну роботу. Ще баламутніше малює образ подій диспувач „І. К. Ц.“. Він каже, що в середу, 1. липня, признали страйкуючим вимагану підвишки, однак в четвер коло години 10. рано зібралась юрба селян, що через свою делегацию зажадала дальшої підвишки. В якомусь моменті серед натовпу поширилась вістка, що делегацию арештувала поліція. Обурений натовп почав кричати: „Випустіть делегацию!“ Але просимо слухати, що пише кореспондент: „Коли делегати вернулись, юрба розійшлася спокійно“. А далі вже цілком незрозумілий опис подій: „Однак годину пізніше поновно прийшло на фільварок коло 3,000 людей з мотиками і палками, зажадали нової розмови з адміністратором інжнінром Зегартовським і тоді — як DEUS EX MACHINA — „з товпи падали оклики „Бити поліцію!“ і люди почали нападати на поліціантів“. Отже „І. К. Ц.“ навіть замочує те, що признав ПАТ, а саме, що „в міжчасі“ мало таки місце арештування поліцією агітаторів чи проводирів страйку.

Щодо того арешту підмовників, то неясно, з якої би то причини арештували проводирів страйку, коли економічні вимоги страйкуючих признано слуханими, а так представляє справу і ПАТ і інші джерела. У кожному разі понад усякий сумнів стверджено, що факт арешту підмовників попередив активний виступ селян. Тому вина за те, що події у Кречовичах прибрали політичний характер, не падає на самих лише селян. Навіть їх чинний виступ в обороні своїх делегатів чи проводирів мав не лиш саму політичну закраску, але звязаний він і з обороною економічних інтересів працівників. Чежже тут очевидячки входить у гру оборона права на страйк. Право до страйку легально проголошено, як одну з точок у програмі робітничих партій. Признає його — що важніше — польське законодавство та урядово-життєва практика.

Адвокат був пригноблений і не міг знайти слів.

— Ольго! Я завсіди вважав тебе за розумну дівчину.

Ольга глянула йому в очі. Вона вже не плакала. Хоч серце рвалося їй з болю, вона стягнула з пальця заручинову обручку і покляла перед нареченим:

— Прошу. Зверніть мені теж свою обручку. І прошу вас, зробіть мені одчу чемність: вийдіть з цього дому.

Адвокат дивився на дівчину, хотів щось сказати, але врешті стягнув певним рухом обручку і подивився ще раз на свою наречену. Її погляд сказав йому все. Це не був уже погляд, а удар батога. Коли наречений її вийшов, вона глянула ще раз на обидручку, що лежала на столі, і кинулась на всю ширину на софу. Аж тоді захлипала повними грудьми.

Перекл. а. б.

ЯКИЙ БУДЕ ПРИСУД?

Суддя: Кажете, що цей чоловік ограбив вас — чи пізнаєте тут щонебудь?

Обвинувачений: Та оце моя хусточка.

Суддя: Алеж це ще нічого не доказує — в мене є точнісінько така сама хусточка.

Обвинувачений: Так, доказує, світлий еуде. Мені пропали дві хусточки.

— Мамо, чи осли знають, що вони осли?

— Я гадаю, що не знають.

— То осли такі дурні?

Недавно навіть читали ми, що зі страйкуючими залізничниками у Стрию переговорював сам воевода. Чомуж інакше поставились до страйкуючих у Кречовичах, не знати. Отже події у Кречовичах, українському селі — острові серед польського моря, ще чекають дальшого об'єктивнішого насвітлення.

Значно ясніша справа подій у Рудеччині. Там безпосередньою причиною активної постанови місцевих селян та селян з околиць сіл був факт, що дідич спровадив наших же бойків, де бажаючи піти на уступки місцевим селянам у їх економічних вимогах. Спровадив, хоч покищо це його дорожче коштувало. Бо хотів раз на завжди зломити селян, щоб мати змогу пізніше диктувати їм свою волю. Слушно на цей раз „Дзенник Польскі“ нападає на цього роду практику зі спроваджуванням на звичайнісі роботи робітників з інших, іноді далеких теренів, коли на місці багато безробітних чекає на будь-яку працю. Треба додати, що в Острові та його околицях місцеві робітникам селянам платили всього навсього по 50—60 сотиків за день!

Тому зрозуміло річчю була страйковий акція за підвищення заробітку, що передетим охопила цілу околицю та відбулась у маєтках Лянцоронського, графівні Тарнавської та перекинулась на маєтки Баля, до нещасного Острова. Цікаво, що всюди дідичі пішли на уступки селянам і тільки в Острові захотіли дідич зломити страйк українських селян за помічю самих же українців, ще бідніших бойків, спроваджуючи їх до маєтку. Чи це не тому до деякої міри, що в інших маєтках Рудеччини, де страйк покінчився згодою на вимоги страйкуючих, головну роллю у ньому грали селяни поляки? Одно певне понад усякий сумнів: ініціативу до страйку подали та найактивнішу у ньому участь брали саме польські селяни.

Мачали теж у подіях свої руки і комуністи, але їх ролі не слід перебільшувати, як робить це „Дзенник Польскі“. Адже він сам щодо подій в Острові не має сумніву, що тут завинила головна метода спроваджувати в безробітне село робітників з інших околиць. „Дзенник Польскі“ дбайливо шукає автора цієї системи, при цьому йде так далеко, що готов авторство цієї методики приписати самому інспекторові праці у львівському воєвідстві. Одного дивним дивом не помічує „Дзенник Польскі“, що чежже дідич в Острові поступив згідно зі старою ендецькою, тепер уже й санациною рецепцією. Хіба то так давно більшість польської преси розписувалася про те, що ніодін морг землі у Галичині не повинен перейти в українські руки та що треба відновити польську колонізацію і на неї виключно призначити гроші, що мали би піти на земельну сусідську parcelляцію? — („Діло“).

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІ.

І. З., Вилкесбері, Па. — Ціла біда, що такі листи надсилаються нам писані так недбало, що заходять такі помилки як от ця з фестивалем у Любсбургу. Отсим проствуємо новинку в такий спосіб, що фестиваль в університеті Бокнел відбудеться в днях від 30. липня до 2. серпня. На нім виступить група українських танцюристів з Вилк Баре, Нентикок і Шамокин.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ІРВІНГТОН, Н. ДЖ. Молодецький Відділ 14, ім. Дмитра Бітовського, повідомляє, що місячні збори відбулись, в понеділок, 20-го липня, в годині 8-мий ввечір. Прошу час-час піти на збори точно в означений час. — М. Пятраш, секр.

ВЕЛИКИЙ ПРОЦЕС ОУН У ЛЬВОВІ

(Подано за львівським часописом „Діло“).

Промова обор. д-ра П. Євина.

Політичні злочинці — герої. Австрійський суд і польська революціонерка.

Опісля гарну промову вголосив обор. д-р П. Євин. На вступні свої промови оборонець зазначив, покликуючись на слово прокуратора, що це процес політичний, бо підсудні ділали з політичних спонук. Тому мусить вяснити суть політичних процесів та їх підклад. Одночасно оборонець заявив, що не буде торкатись польсько українських взаємин. Підкреслив, що політичні прощунки це здебільша якнайкращі члени суспільности. Це ідейні і характерні люди, що для добра своєї батьківщини присвячують усе, навіть власне життя. І нерідко трапляється, що засуджені за політичні злочини вже на другий день обіймають міністерські пості. Всі мусимо клонити голову перед тими людьми. Тимто й політичні в'язні мають у в'язниці різні угодження в культурних справах, щоб пошанувати в них гідність і людину. Бо чи міг би хто кинути таким словом, або сказати, що зле зробила п. Добродзячка, яка кинула бомбу на московського ген.-губернатора Гурка у Варшаві у 1900-них рр.? По втечі п. Добродзячки до Галичини тодішній суд у Кракові не лише звільнив її, але публіка обспала її ще квітами та уладилася їй овацію. Бо Добродзячка кинула бомбу в тирану, що гнобив польський нарід скрізь, де він проявляв свою живучість. Гурко переслідував ідейних поляків, переслідував рідну школу, гнобив у жадливий спосіб усе, що польське. Тому Добродзячка була героїною і нікому не прийде на гадку осудити її поступок. Бо політичні злочинці ділають...

Гостра перепалка між прокуратором, предсідником і оборонцем.

Нагло встав прокуратор і піднесеним голосом заявив. „Високий суде! Це звичайна пропаганда газет ОУН, отже я не можу дозволити, щоб тут в такий спосіб говорилось“.

Обор. д-р Євин: Я ще не скінчив, я...

Прок: Я не можу допустити в суді до такої промови.

Обор. Євин: Я говорив проти царського гнету поляків.

Прок: Все це оборона ОУН, а не клієнтів оборонця.

Обор. Євин: Хто як хто, але прокуратор у суді не може мені так закидати.

Прокуратор домагається, щоб суд заборонив так промовляти оборонцеві. Трибунал пішов на нараду і по 5-хвилинній нараді предсідник вівзав обор. д-ра Євина, щоб так не говорив.

Друга весна народів і загальне вдоволення.

Обор. д-р Євин говорив далі так: Чому цих 26 людей, яких бачимо перед собою, тут знайшлися? Які причини спонукали їх до цього? Слід запитати: Чому? Велика війна в 1914 р. залишила свій слід. Прийшла друга весна народів. Народи, про яких досі ніхто не знав, стали жити й оформлювати своє життя і домагання. Мирові договори в Версаї, Ст. Жермені й ін. без будь-якого знання політичних, географічних, геополітичних, національних і культурних відносин шматували землі і народи. Внаслідок цього повстали...

Тут предсідник перебив оборонцеві і вівзав удруге, щоб не забувався.

Обор. д-р Євин: Тоді прошу мені ясно сказати, що мені маю говорити, чого не можна.

Предс: Я не є тут на те, щоб з вами дискутувати.

Обор. д-р Євин: Мені випадає хіба перестати промовляти і...

Предс: Зробіть, що вважаєте за відповідне.

Обор. д-р Євин: Тому, панове судді присягли, я примушений залишити політичну сторінку моєї оборони і перейти тільки до правних інтерпретацій.

Опісля оборонець обговорив основну юридичну сторінку вчинків підс. Качмарського.

Промова обор. м-ра Жизневського.

Обговоривши юридичний бік справи, оборонець підкреслив, що за саму думку не карає ніякий карний закон. Ідея, щоб не знати яка протискується члени проти держави, як довго не набере форми „намагання“, остається завжди безкарною. Чи розправа виявила, що Спольський намагався відорвати частину від цілости держави? Ні! Тому це питання присягли судді повинні заперечити, бо підс. Спольський відпокутував за свої вчинки вже трілітнім побутом у в'язниці.

Промова обор. д-ра К. Паниківського.

Палка любов до свого народу.

На початку згадав оборонець, що його завданням, згідно з постановою закону, бути речником думок і настроїв підсудного. Завданням оборонця висвітлити ціле життя, обставини, в яких жив і розвивався та виявити цей вплив середовища на вчинки і волю підсудного. Оборонець не погоджується зі становищем прокуратора, який говорив, що на мотиви нема що звертати уваги. Ні! Це становище прокуратора не є згідне з духом закону, який покладав до життя суди присяглих. Після того оборонець обговорив завдання установи присяглих суддів, які мають бути речниками думки суспільности. Це можуть присягли судді виконати шойно тоді, коли ввійдуть у положення підсудного і забнуть спонуки й мотиви, які кермували підсудним у його діяльності. Тимбільше мусите, панове судді, зробити це в такому процесі, як цей.

На лаві підсудних засіли двадцять кілька молодих людей — українців, між ними два, яких я бороню: Ярослав Макарушка й Олександр Пашкевич.

Оба вони були членами ОУН. Ви мусите поставити собі питання: „Чому ці два хлопці, здібні, працьовиті, абсолютні високої школи, один безпосередньо перед кінцевим іспитом, один — техніки, дослісно за кілька днів чи тижнів інженір, другий перед останнім предметом ригорозу, що мав йому дати титул і становище лікаря, стали членами організації, хоч вона їм матеріально нічого не давала. Навпаки, відтягала їх від їх заняття, відтягала їх від спокійного життя, яке мали завдяки старанням своїх матерей та родини, вимагала від них праці, нераз аж надміру праці, нагрожувала їх на небезпеки. Таж перед ними стелилося життя, може і касієра. Але вони все те покинули та пішли до організації. Розправа не дала вам відповіді на це питання. Ви не чули нічого про душевні настрої цих підсудних, про впливи і вражіння про окруження, серед якого вони жили та розвивалися. Ви мусите, панове судді, самі відповідати на це питання: Це мусить бути щось велике, щось дуже велике, що спонукало цих молодих людей, стати членами цієї організації. Це мусило бути щось надірно велике, що в найніжніших часах матеріалізму казало їм служити якійсь вимірній ідеї. Па-

нове, мусите прийти до переконання, що це була любов до свого народу, що підсудні стали невольниками цієї великої ідеї. Вони щиро і всеціло, нічого собі не застерігаючи і не захочучи для себе, привнесли себе цлих у жертву тій ідеї, яку признали за святу і цимні способами, що в їх переконаннях, бажани ця велику ідею здійснити.

І цей їх учинок зрозуміють усі, хто знає, що люби, є і будуть люди, що люблять свій нарід, що страждають і терплять за цей нарід.

Великі дослідники і кримінологи підкреслюють цю рису політичного винуватця, високий альтруїзм у протиставленні до егоїстичних спонук — мотивів звичайного злочину.

Оборонець на піддержання своєї тези цитує думки деяких криміналістів у цій справі.

Діяльність підсудних була впливом-це глибокого переконання, що вони роблять добре, що та їх діяльність конче потрібна не для їх особистого добра, а для добра їх суспільности, їх народу.

Іх перша свідомість безпосередньо звязана з роками будови самостійної української держави, організації української армії. Іх батьки та старші брати і сестри самі активно брали участь у будові цієї української держави. Іх перша свідомість тісно звязана з днями національного відродження, весни народу, що по століттях неволі прийшов до національної свідомости, до свідомости державного народу, весни, що принесла з собою ясну надію творення власного життя, визволення народу. І вони діти цих соняшних днів, виплекані сонцем свободи, діти цього пробудженого народу. Старші не відчувають цього так глибоко як молоді, не переживали так

безпосередньо як вони. А ця весна прийшла і минула. Але в душах цієї молоді залишилася вона. І вони пішли туди, куди їм казав їти нестримний гін; пішли, бо мусили піти.

Великий соціолог Густав Ле Бон каже так: „За одиницями, що ділають, стоять гетні, стоять демони, що їх ведуть, а вони самі є тільки засобом слухних чи неслухних ідей і масової сугестії, що посувають людей, як фігури на шахівниці. Ці самі одиниці вірять, що мають волю, одначе в дійсности знаходяться під примусом. Ми будиб надто дрібничкові, колиб за рухи народу відповідалимими одиниці“.

І тому, щоби бути справедливим до людини, слід зрозуміти обставини, поведінку, слід зрозуміти всі мотиви її діяльності. А хто зрозуміє, — говорить народна мудрість — той не потрапить осудити.

Коли так станемо глядіти на обох підсудних, то прийдемо до висновку, що в них нема ні об'єктивної, ні суб'єктивної вини. Вони продукт середовища та обставин.

Оборонець звернувся до присяглих суддів, щоб заперечити питання щодо обох підсудних. Заперечте питання про вину, бо тут нема вини, тут нема злочину з огляду на обставини і на положення краю, в якому живемо, хочби і були моменти, що, по думці писаного мертвого закону, будиб його порушенням.

(Далі буде).

ХТО МАЄ КАЛЕНДАРІ У. Н. СОЮЗУ З РОКІВ ВІД 1896 ДО 1910?

Просьтеся про це повідомити редакцію „Свободи“.

“СВОБОДА”
81-83 GRAND ST., або P. O. BOX 346
JERSEY CITY, N. J.

РЕФЛЕКСІІ НА МАРГІНЕСІ ЛЕМКІВСЬКОГО КОНГРЕСУ

Великим справді днем для лемків був день 6-го червня б. р., коли то в місті Філядельфії відбувся Перший Лемківський Конгрес.

„Лемки еднаються — Україні радість“, писав у своїм привіті конгресові відпоручник Музею Визвольної Боротьби у Празі, Евген Вировий. І справді, мусило радісно забитися серце в кожного широго українця, коли бачив, що і ті наші „найменші брати“, виставлені від віків на ворожі затії, відкидають від себе чужу баламуту, засіяну злобними руками, а беруться до організування своїх сил, до творчої праці над своїм національним відродженням. Бож це найкращий доказ для нас, що український нарід не зважаючи на всі нещастя та удари, яких не щадять йому вороги, йде вперед, росте в силу, коли будється до нового життя навіть найбільше заспані вітки та прилучуються до великого визвольного походу Української Нації.

Лемківська еміграція через специфічні обставини належала до тих, які найменше інтенсивували культурним та національним розвитком своїх рідних, найближчих сторін. Лемківщина належала до тих частин українських земель, які жили може найспокійнішим життям. Колесо української історії котилося зигзакуватою лінією. Ріжні хуртовини навіщали наші землі. Були часи величії у упадку, розросту і занепаду, творились і занепадала українська держава, а Лемківщина за весь той час жила собі прихнюпом у далекіх горах. Нашим не все було можливе дістатись до неї, а чужі донедавна не зачіпали її, як маловартісну та нікому непотрібну. Лемко жив з підсвідомим чуттям, що він належить до цієї великої руської чи пак української родини, та не дуже то спшився лучитись тісно з нею, бо не бачив небезпеки, якаб могла його відірвати від матернього пня. Він часом кокетував з московськими заходами „обрушити на твердо“ Лемківщину, сміявся зате в кулак з зазіхань австрійських, а вже прямо показував дудю ляхам.

Та часи змінилися. Небезпека прийшла якраз зі сторони поляків, яким донедавна дудю показувалося. Ставши „сильними міра сего“, поляки розпочали свою дику великодержавну господарку в першій мірі на Лемківщині. Лемко вперше відчув болючо на своїй шкірі, що це значить бути наймитом у чужій хаті, що значить національна неволя та гнет „братів словян“, коли побачив, що навіть за невинну вишивану сорочку силуються на нього карити, що дітей його змушують говорити молитви по польськи, що польський поліцей є паном його життя і смерті. Стрепенувся, коли побачив, що рідні його діти, напоєні отрутою польської школи, казали йому: „Ви, русіні, ніц не маце, а ми, поляки, мами Польське од можа до можа“. Здрігнувся, коли почали йому відбирати те, що мав найдорожче: його рідних дітей. Зжახнувся, коли побачив, що в короткому часі, через власне його занедбання, ворожка кацальська - польонофільська стихія взяла верх у його рідній хаті, та готова завалити її. Зжახнувся, та не заломився. Зжახнувся, та не заломився, а навпаки: закотив рукави, закусив зуби та взявся з енергією до виконання кукольно-хабаззя зі своєї ниви. Очі Лемківщини звернулись за поміччю на схід, до Львова, а далі до своїх братів за океаном.

І заокеанські брати не відмовили своєї помічі. На поклик з краю взялись негайно до праці, у висліді якої повстало вирождж несповна ро-

ку двацять шість Комітетів О. б. р. та зібрано коло 2,000 доларів на ратування Лемківщини. Лемківська еміграція доказала тим, що коли приходять важні хвилини і коли треба заінтересуватися Старим Краєм, вона інтересується ним. Дала доказ, що кривди, які заподіяють вороги нашим братам у старім краю, болять у рідній мірі і її, та що вона готова ділом постояти за своїх братів.

Вінцем та завершеним цієї однорічної праці був Перший Лемківський Конгрес в Америці, який мав за завдання скріпити Організацію Оборони Лемківщини та надати їй правильні форми, заінтересувати ширші круги українського громадянства справою Лемківщини, ухвалити відповідні пляни дальшої інтензивної акції ратування братів у старім краю, як також пляни акції в напрямі об'єднання всієї лемківської еміграції в одну національну лемківсько-українську організацію.

Коли можна міряти силу народу його конгресами, зїздами та всіма національними зібраннями, то безперечно Лемківський Конгрес у Філядельфії є доказом, що лемківська справа є поставлена дуже високо. Бо коли взяти під увагу, що конгрес цей приготовлено в дуже короткі часі та при тяжких обставинах, як звичайно на початку, то він безсумнівно вдав на сто процентів.

Треба підчеркнути, що не було до цього часу фактичної здисциплінованої лемківської організації, а існували радше самостійні комітети, яких тільки добра воля зобов'язувала вислати своїх делегатів на конгрес, до того же бракувало їм гроша в касах на покриття коштів подорожі. А проте на поклик ініціаторів являється на конгрес 56 делегатів, ветеранів українського життя в Америці, що свідчить найкраще про відповідне заінтересування лемківської еміграції справою конгресу та взагалі справою ратування Лемківщини. Коли якась організація має п'ятдесят шість ідейних та відданих працівників, то це вже неабияка сила.

Незвичайно приємною несподіванкою було те, що на конгрес звозили прибути представники майже всіх більших українських організацій в Америці, як Українського Народного Союзу, Провидіння, Українського Робітничого Союзу, Народної Помочі, Організації Державного Відродження України, Чорноморської Січі, Ліги Української Молоді Північної Америки й інших; організації, які не мали змоги брати участь у конгресі через своїх відпоручників, як приміром Союз Українок Америки та Червоний Хрест ОДВУ, вислали привітні телеграми. Не менше приємним було побачити на салі нарад Лемківського Конгресу шістьох представників української преси, а саме д-ра Мишуґу та Степана Шумейко від „Свободи“, ред. Лбоцького від „Америку“, Володимира Душника від „Націоналіста“, Степана Фіка від „Січового Клича“, та д-ра Демидчука, кореспондента краєвих часописів.

Оця присутність представників української преси й українських товариств є найзнаменнішою для лемківського конгресу, бо вона доказує, що весь наш загальний дорожить Лемківщиною та розуміє її значіння для українського народу, як кордонного муру на заході; вона вказує, що справа ратування Лемківщини не є тільки лемківською, а загально українською справою.

Теплі, щирі привіти від рідних товариств з Америки, Канади і Старого Краю, окрема

довгі привіти від Товариства „Просвіта“, „Нашого Лемка“ та Видавництва „Світ Дитини“, підбадьорували учасників цього першого історичного Лемківського Конгресу та заігнали їх до серйозних, оживлених нарад. У повній згоді та гармонії, при скрупульозно та піднесеному настрої промовляли делегати ровних вісім годин над створенням сильної лемківсько-української організації та над допомогою для старого краю.

Відгомін нарад конгресу відбився широкою луною як тут в Америці, так і в Ріднім Краю. Майже вся українська преса віднеслася в своїх рецензіях незвичайно прихильно до цього конгресу, а започаткований недавно, оживлений рух лемківської еміграції повітала радісно як рух відродження цієї прекрасної вітки українського народу.

Не забули помянути нас „незлим, тихим словом“ наші домашні „червоні приятелі“ Комуністична газета „Українські Шоденні Вісти“ присвятила цій справі аж три великі статті, а її прихвостень, також червоний „Лемко“, „вшкварив“ від себе, що міг. Одних і других зібрала лють, аж по жовкві зі злости, тай мусили вилити трохи помий на наші голови, щоб легше їм стало. Бо і якже тут не злоститись, коли вони посилають рапорти до Москви, що вже вся українська еміграція почервоніла, що навіть українські „фашисти“, як вони називають наших націоналістів, заломилися та готові пасти на коліна перед Москвою, а тут зовсім навпаки; український самостійницький рух крипніше, побивало на голоту червоне, большевицьке сміття. Та нам не страши їх ласки, бо ми знаємо, що не тільки тоді бреше, коли боїться когось. Видко, що ми ростемо в силу, коли накидуються на нас.

Нема сумніву, що ми йдемо вперед, що ростемо в силу. Нема сумніву, що Лемківський Конгрес є виявом консолідації наших національних сил, що будяться навіть найбільше відсталі вітки нашого народу та, відкидаючи всякі чужі блахмани від себе, беруться самі господарити в своїй хаті, своїм власним розумом. Треба тільки тепер послідовної та витревалості праці, а овочі з цього історичного конгресу будуть: прозрять незрячі і прийде благословенна одностайність дїтей Лемківщини з цілим українським народом.

ЩОПНО ОДЕРЖАЛИСЬМО ЦЕРКОВНО-НАРОДНІЙ СПІВАННИК

під ногами на три і чотири голоси, зібрав і уложив о. Віктор Матюк.

ЧАСТЬ I: Пісні перед і по науці 1-24 пісень зі св. Літургії. ЧАСТЬ II: Тропарі і Кондаки Воскресіння від 1-го до 8-го гласу; Прокімени Літургійні від 1-го до 8-го гласу; Пісні і Великі; Пісні з Утрені. ЧАСТЬ III: Пісні великого поста; на Великдень з воскресної Утрені; Пісні на Празники Господні; Богородичні; Святяж; Коліда.

Це є дуже практична книжка для дякоучителів. Друж нот є дуже читкий. Ціна \$1.50.

Замовлення на С. O. D. не висилаємо. Пишіть до: „СВОБОДА“ 81-83 GRAND ST., P. O. BOX 346 JERSEY CITY, N. J.

В Іспанії.

В Іспанії вибрало нового президента. По звичаю відбулося торжество, яке зачалось сальвою 21 стрілів.

По торжестві стріляються два еспанці.

— Чи парада вдалася?
— Не вдалася.
— Чому?
— Бо віддали 21 стрілів і таки президента не поцілиди...

ДО КРАЮ РОШІ

ПЕРЕСИЛАЄМО В ДОЛЯРАХ І ТЕЛЕГРАФІЧНО ДО ВСІХ ЧАСТЕЙ СВІТА, ШКОРО І ДЕШЕВО.

- Продаємо шифарти на всі лінії до краю і з краю до Америки.
- Полагоджуємо всі краєві справи дешеві і після прав краєвих.
- Продаємо і вимінюємо домн і фарми і полагоджуємо всі тутешні справи реальною.
- В кожній справі просимо кожного Українця в Америці улаштуватися в повніших справах до свого українського бора котрого властивієм від 20 літ в Антіні Пашук. Адреса така:

ANTHONY D. PASHUK
322 N. 8th Street Philadelphia, Pa.

ВАШИМ РІДНИМ У СОЮЗІ СОВЕТСЬКИХ СОЦІАЛІСТИЧНИХ РЕСПУБЛІК ВИСИЛАЄ ОДЕЖУ, ВЗУТТЯ, ХАРЧІ І TAKE INŠE

PRODUCTS MERCHANDIZING CORP.
48 DELANCEY STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: ORCHARD 4-2565.

НОВІ КНИЖКИ З КРАЮ

Д-р Шухевич Степан: ГІРКІЙ ТО СМІХ. Воєнні оповідання \$ 85
Полінич, Б.: КІМНАТА З ОДИМН ВХОДОМ, сензаційна повість 50
Полінич, Б.: ТОВАРИШІ УСМІХУ, сензаційна повість 40
Мродовсь, Д.: ГАРДАМАКИ, в двох томах 1.00
Гоголь, М.: СТРАШНА ПОМСТА та інші оповідання з передмовою М. Голубця 50
Радич, В.: МАКСИМ ЗАЛІЗНИК, в двох томах 1.00
Чаїковський, Андрій: ЗА НАЖИВОЮ. Повість з галицького селянського життя 50
Турянський, Осип: СИН ЗЕМЛІ, в двох томах 1.00
Горішський, П.: ПІД ПРАПОРІ ХМЕЛЬНИЦЬКОГО 50
Буднінський, В.: ГРЕМІТЬ. Історична повість 50
Самчук, Улас: МАРІЯ, хроніка одного життя 50
Голубець, Микола: ГЕГІ ВИДНО СЕЛО. (Нарис) 50
Журба, Г.: ЗОРІ СВІТ ЗАПОВІДАЮТЬ з післясловом М. Голубця 50
Косач, Юрій: СОНЦЕ В ЧИГИРИНІ. Повість про декабристів на Укр. 50
Павло, Свій (Севещий): СТЕПОВІ ОПОВІДАННЯ 50
Веря, Жілья: ЗАМОК У КАРПАТАХ 40
Островський, В.: ЗА ГРОШЕМ. Оповідання 50
Голубець, Микола: ЗА УКРАЇНСЬКИМ ЛЬВІВ. Епізоди боротьби XIII-XVIII в. 25
ДЕ ГІАЛЛО, ТАКЕ ЗДІБЛОВО. Комедія на 2 дії. 9 осіб 20 п.
ЯКЕ ГІРКА БУВАЄ, ТАМ ДОБРА НЕМАЄ. Народна штука в 3-ох діях. 13 осіб. Режисерські вказівки 40 п.
Ц. К. КАРПАЛІ ЛЮПІХ. Комедія на 4 дії. Осіб 15 30 п.
ДОВБУШ. Історична драма на 5 дії. 10 осіб 35 п.
ТРИ ГЕРБИ. Комедія на 3 дії. 14 осіб 35 п.

Замовляйте у книгарні Свободи: „СВОБОДА“ 81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

РЕВМАТИЗМ ЗДЕРЖАНИЙ УПРОДОВЖ 48 ГОДИН.

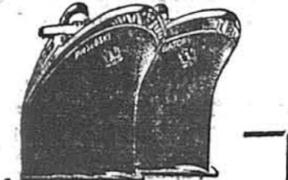
Кожий лік новорозробленого лікаря приносить шість тисяч доларів. Прогнози ревматизму у добувають до однієї з суглобів і з м'язів.

БОЛІ ПРОМИНАЮТЬ ЗВичАЙНО ПЕРШОГО ДНЯ.

Отрути у вашій крові спричинюють ревматичні болі, задержаність та неухайність і не дають вам свободно рухатися без докучливих болю. Щоби позбутися своєї страждання, ви повинні уловити свою кров від отрути! Ця докторова нова медицина робить це швидко. Не має в собі дурману — безпечна для молодих і старих, не чинить небезпечного впливу на ваші органи. Називається цей лік **BARUSOL**. Ви можете спробувати його на отриманий пропозиції: Витягніть отруту оглошення і заціліть його почують араз з вашим найближчим і адресують до: **Atkins Laboratory, 44 East 63rd Street, New York City.** (Можете теж прийти особисто). Грошей не посилайте. Заплатіть поштовими \$1.85 і кілька центів за доручення (С.О.Д.), коли він принесе вам Барузол. Уживайте його дві доби (48 годин). Як не почувте покращення, то негайно ж лік зверніть, а ми вам відшлемо вам \$1.85. Пошто терміни ще один день? Години: 10 до 4.

ПОУЧЕННЯ ЯК СТАТИ ГОРОЖАНИНОМ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ?

Питання і відповіді. Конституція. Декларація незалежності. Назви президентів. Присяга. Важні дати з історії 32 держав. Нове видання 25 центів. **ЯК СТАТИ ГОРОЖАНИНОМ.** Питання і відповіді українською і англійською мовою зі словником в гарній оправі 75 ц. Оби книжки \$1. Замовлення посилайте марками або виліпте долара в листі. Адресуйте: **SURMA, 103 Avenue A, New York**

Подорож до **СТАРОГО КРАЮ** новими, потужними, модерними моторамими **ПЛІСУДСКІ І БАТОРИ**

Найближчі відпавни з Нью-Йорку **10-го і 22-го СЕРПНЯ 4-го і 15-го ВЕРЕСНЯ**

Лише туристична і третя класа. Нема ліпшої третьої класи як на вог. кор. "Пласудскі" і "Батори". Голосіться до місцевих агентів або до: **GDYNIA-AMERICA LINE, 32 PEARL ST., NEW YORK, N. Y.**

Перед операцією.

Коли я, панове лікарі, під наркозою стану щось оповідати про моє життєве обезпечення, то не вірте цьому.

ЛІКАР КАЖЕ, ЯК УНИКАТИ ПЕРЕСТУДИ

Визначний спеціаліст здоров'я сказав, що 80% всіх осіб в тім країні терплять від перестуди. Він підказав думку, що "голова" сполучена з унікальним перестуду є піддержувати відповідність, яка унікає причини більше або менше відповідно.

ПІДЧАС ЛІТА ДОКАЗАВ себе чудовим тоніком для будови й укріплення відповідних органів. Діє він більше сил, ніж що вони є сполучені відкрити отрути, які є причиною багатьох слабостей. Тепер пора для нас підбудувати відповідність. Беріть **НУГА-ТОН** щодня вранці, а побачите чудові результати. Його проба і гарантує всі оптикарі. Ваші гроші звернуться, коли ви не були задоволені. Одномісячне лічення за **Одного Долара**. Легкий до брання і зберіть вас в добрім стані. На **Фліп** беріть — **УГА-СОЛ** — Ісаканні Средства на розваляння. 50ц.

ДОГЛЯД НАД ДІТЬМИ ПІДЧАС ЛІТА

(Подає **Др Джан Л. Райс**, комісар здоров'я міста Нью-Йорку).

Догляд над здоров'ям кожної дитини є покладаний не тільки літом, але цілий рік. Підчас літніх місяців діти більш неспокійні і тому їх треба краще доглядати ніж будь-коли. Вдасне, що підчас літа діти мають нагоду діставати повніший соняшний купільніж в інших порах року. Не можна забувати, що кожна дитина потребує корисних для здоров'я ультра фіолетних проміннів.

Давнішими роками приходила для дітей, особливо на другім році їх життя, приносин ім нещастя. Це була "дитяча холера", котрої лжались усі матері, тому, що тисячі дітей кожного року гинули від тої страшної прокази. Одначе через винахід способу пастеризування молока та кращого освідомлення матерей про нагляд над дітьми ця недуга почала зникати, так, що нині це дуже рідке явище.

Щаслива та дитина, котру мати може кормити грудьми, але навіть харчування молоком з пляшечки має кращі вигляди ніж колись. Тепер не тільки легко дістати молоко очищене способом пастеризації, але теж у багатьох містах очищене проміннями світла. Дитина, діставши відповідне молоко, а в додатку зразковий догляд, соняшне світло та свіже повітря, буде здорова.

Щонайменше перший рік життя кожна дитина повинна перебувати під наглядом родинного лікаря, а коли це неможливе, треба вдаватись до клініки чи безплатної лічниці бодай раз на місяць. Тим способом можна дитину вдержати при здоров'ю, але якщо матір повинується приписам лікаря, котрий поучить її, як давати дитині соняшний купіль та порадить про відповідне харчування, щоб охоронити дитину від бігунки та інших недуг.

Достаточна кількість молока та сонячного світла посиляє будову зубів і костей, як теж ростові та здоров'ю дитини.

Підчас літа дитину треба зодягати можливо якнайкраще, звичайно пеленка вистарчить. Найкраща пора на соняшний купіль надається підчас пізнього ранку, як теж пізно пополуноді, одначе не дозволяти на попечення. Іншу пору дня дитина повинна перебити в холодку, охоронена перед мушвою.

ФЛІС. Він: — Прошу тебе, серденько, не говори до мене "мій солоденький", бо це мені пригадає цукрову недугу.

ПОЗІР! ГАРТФОРД, КОНН. І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!
УКРАЇНЬСЬКА ГР.-КАТ. ПАРОХІЯ
улаштує:
ПЕРШИЙ ВЕЛИЧАВИЙ ПІКНІК
У НЕДІЛЮ, ДНЯ 18- ЛИПНЯ (JULY) 1936 РОКУ.
В ЛИТОВСЬКІМ ПАРКУ,
LIGHT HOUSE GROVE STATION 24, GLASTONBURY, CONN.
Початок в годині 1-шій пополуноді, вступ 25 центів для старших.
На цей Пікнік парохія запрошує всі місцеві українські організації і все громадянство, як також і з околиці, до численної участі. Буде пригравати першорядна музика. Дістанете свіжі напитки і смачну перекуску. За добру і чесну обслугу ручить **Комітет.**

НА УКРАЇНУ ЗА МЕНШЕ НІЖ 7 ДНІВ QUEEN MARY
цариця всіх морей, будувальне чудо. Не зрівняти кабіни третьої класи і великі публічні кімнати.
Відлітає з Нью-Йорку через Шербург: 29. липня, 12 і 26. серпня, 9. вересня
BERENGARIA AQUITANIA
23. липня, 12. вересня, 5 і 19. серпня.
А також модерні моторові кораблі через Гавр **BRITANNIC GEORGIC**
По ближчій інформації вдавайтеся до місцевого агента або до: **CUNARD WHITE STAR 25 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.**

ШИФКАРТИ
на найбільшій та найкращій кораблі на всі прогудки і до всіх країн. Воготовляємо всі документи, потрібні до подорожі: візи, порти, візи, пермити, афдейти, петиції, і тому інші пасяжирні не мають клопотів в дорозі.
ДОЛЯРИ посилаємо до всіх країн ПОСПИШНО І ТЕЛЕГРАФІЧНО і виплачуємо на останній почті під повною гарантією **ПОМАГАЄМО** недержавні легальнізуватися відповідно до нових законів.
ПОЛАГОДЖУЄМО СТАРОКРАБІ СПРАВИ відповідно до теперішніх обов'язкових законів в країн. Контракти, повноваження, акти здоров'я, дорозні скринки і всі інші документи.
Продаємо ДОМИ та різні бізнеси по дуже приступних цінах. Голосіться у всіх справах до нашого **НОТАРІАЛЬНОГО БЮРО** во совієт поради та ретельну обслугу.
S. KOWBASNIUK
277 E. 10th STREET, (між 1-ю і 2-ю Евено А), NEW YORK, N. Y.

НЕ НОВА
Наша обслуга не є нова. Хоч вона під кожним оглядом модерна, то кожний бачить, що за нею є 30-літній досвід; 30 літ науки, як обслуговувати найкраще.
Це річ такої великої ваги, що ми не можемо собі уявити, як хтось може не звернути на це уваги.
STEPHEN LEWISIAK & SON FUNERAL DIRECTORS
77 Morris St., Jersey City 34 E. 28 St., Вуаопа
Phone: 6erger 4-5889 Phone: Вуаопа 3-0540

ЗНАЧИННЯ ТАБОРУ.

Кожний, хто пізнав красу та значиння таборования, спішить, щоби прожити на вільній природі. Колись то думалось, що таборования є неприємним-та повним невігод життям, що то значить спати на безручній ліжку, ходити без жадної одяжі та до того і без їжі. Але тірічі тимчасом мають велике значиння і мудрий таборянин потурбується все то добре залагодити.

Таборования захоує в собі багато неочіненних можливостей, але також є звязаним з одним чи двома, а то й декількома небезпеками. Хто є добрим таборянином, той засвоїть собі все добре, а відкине все лихе.

Добрі річі є такі: чисте повітря, освіжаюча та оздоровлююча легень міць ліса, соняшний купіль, тіло скріплене вправами, відпочинок нервів та радість, що наступає, коли думка і тіло, є в належній гармонії.

Лихими є такі річі: небезпека ревматизму, коли хтось спить на землі у вогкій одяжі, знесилення від неспання, коли хтось вночі незручно одягнений або не має вигідного ліжка, вичерпання від хороби, коли зле чи невчасно годується.

Коли оборудовання табору належно впоряджене, коли розумно вибрано таборище та коли учасники знають основні правила таборования, тоді переконається кожний пласту з власного досвіду, що таборования є найкращою річчю його життя та тим, що він буде згадувати з найбільшою радістю і тишитись найсміливішими надіями. Таборувати це значить — повернутись до дому з сильним і, здоровим тілом, ясною та щасливою думкою, з душею поглибленою та відданою через те, що принесе з собою досвід еднання з землею в товаристві інших хлопців з однаковими інтересами.

Кожний таборянин вогку одяж зразу же переодягне, як лише перестане працювати, коли не буде спати безпосередньо на землі, а поставить своє ліжко на сухому місці та буде мати з собою досить теплої накриття, то не стане жадної небезпеки від простуди чи ревматизму. Бо завжди є розумно мати трохи теплої одяжі в холодну або вогку погоду.

Також є добре ходити на прогулку в наперед означеною метою. Коли є табор поетійно на певнім місці то є добре, коли йдете туди з метою студіювати дерева, птахів, квіти, навчитись кукувати і т. п., бо є не обхідним, щоби ви мали ясну уяву, як маєте провадити свої дні. Не

піддавайтесь червезнірому байдкуванню.

Коли вищі очі та вуха відкриті, знайдете тут більше цікавих річей, ніж можете знаходити їх у своїм найближчій оточенні. Можливо, що декому зміна життя в місці і в таборі буде занадто раптовою і він змушений буде до того звикати. Коли буде відчувати жаль за домом, нехай з тим змагається і в скорім часі буде вже відчувати себе старим таборянином. Бо безперечно є щось особливе в плясхоті озера, зелені дерев, шедестинно вітерець, у соняшній спеці в блакиті небосхилу, в світланні в лісі, в запахові їжі звареної в таборовому вогні та в таємниці таборової ватри, що привабить таборянина таки до себе.

А з тим всім приходиться ота зосередженість і гармонія думки й м'язів, яку мають лише люди природи. — („Пластові Вісті“)

Ernest Tompson Seton.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

ФІЛІДЕЛЬФІЯ, ПА.
З панахиди на інвалідів.

На Зелені Свята відправив о. І. Савчук в катедральнім соборі св. Володимира Великого панахиду за поляглих борців, а ввечері згадав за наших героїв грім. Гр. Грицишин, перевиши при цьому збірку на інвалідів, яка принесла \$10.12. Крім цього жертвували передше: грім. Ваврів \$5, а грім. Гира \$1. Разом вислоно до Обеднання \$16.12.

БЕРІОН, Н. ДЖ.

На інвалідів.

Належить до традиції в нашій громаді, щоби кожного року на Зелені Свята переводити в церкві збірку на наших інвалідів та відправляти панахиду за поляглих борців. Цього року не було такої збірки ні панахиди. Та свідомі громадяни подбали, щоби такі інваліди не потерпіли і зібрані для них \$20.75, які вислоно до краю через Обеднання. Жертвували до \$2: П. Борис і В. Дзенковський; по \$1: В. Мельничук, І. Борбела, А. Рейтар, Д. Липовий, А. Борбела, О. Лятоцький, М. Адамшин; по 50 ц.: П. Задорський, С. Липа, В. Федорик, М. Сенік, Н. Пукас, І. Готра, А. Бурин, В. Сарван, П. Кудрик, Н. Хомин, А. Барсараб, Т. Мартиняк, І. Лабай, К. Гриник, М. Паходок; по 25 ц.: С. Харинько, Ф. Польовий, Д. Павлишин, А. Балоний, М. Андрицак, С. Хоптій, П. Жирій, А. Білінський, А. Дейнега.

DR. L. ZINS

Повік 25-літня панітка.
110 East 16 St. N. Y.
(між 4-тою Евеною й Ірвін Плейс)
ГОДИНИ: від 9 рано до 8 ввечір. В неділю: від 9 рано до 3 зпоуноді.
ГОВОРИМО ПО УКРАЇНСЬКІ.

БОЛІ НІГ

Рачи на ногах, опухлі ноги, набряклі жила, болячі ноги, флебіт (запалення жила), напухі або болучі коліна чи кісточки і ревматичні ноги успішно лікуємо новими європейськими методами без операції.
Офісові години: щоденно від 2 до 6, в понеділки і четверги від 2 до 8.
ГОВОРИМО ПО УКРАЇНСЬКІ.
L. A. VENLA
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ
28 W. 89 St., New York City.

БЛИЗНЯТА ТАРЗАНА.

Коли могутня труба слона оєв-ось мала вхопити Тарзана, він наче блискавка скочив у бік. Слон зі своїм важким тілицем не міг так скоро повертатися й у розгніні мінув Тарзана. Та скоро він повернувся назад і піднявся за Тарзаном знову. Ще раз повторив цю саму штучку пан нетрів, продовжуючи своє життя знов на кілька хвилин.

Він знав дуже добре, що довго так продовжати не можна. Що цими маневрами він тільки де більше озвиріт слона. Тому він рішився по-пробувати іншої штучки, хоч може однаково безнадійної, як і перша. Він станув спокійно, мов вкопаний у землю й без остраху дивився слонові в вічі. Та це не допомгло.

Слон ще раз кинувся на нього з очевидним наміром його роздавити. Ще раз кинувся Тарзан у бік. Та цей раз, коли знайшовся на боці слона, він наче вивірка скочив слонові на хребет. Слон дико заревів. Такої зухвалости він ще мабуть не бачив з роду. Скажено він закниув своєю трубою, щоби дістати зухвалця.

Одначе Тарзан відсунувся назад слонового тілица, так, що труба не могла його досягнути. Він хотів бодай хвилю так відпочити, щоби зранена та спараліжована нога хоч трошки могла відзисквати силу. Одначе слон тепер кидався мов скажений. Він з цілої сили трясся, ставав дуба, підносив передні ноги.

(88)

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНІМАЄСЯ ПОХОРОНАМИ В БРОКН, БРОКЛІН, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 E. 7th STREET, NEW YORK, N. Y.
Tel. Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE (cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y. Tel. Ludlow 4-2568.

СВІЙ ДО СВОГО!
Однотипний український погребник в околиці Нерт Амбой і Каргетер, Н. Дж.
SAMUEL P. KANAI
433 STATE ST., cor. WASHINGTON PERTH AMBOY, N. J.
Телефон: Р. А. 4-4646.
Чесна обслуга. — Умірковані ціни.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАП ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС "СВОБОДА"